

Šifras

Kretingos centrinės miesto dalies – Rotušės aikštės ir jos prieigų
sutvarkymo idėjos konkursas

Šifras

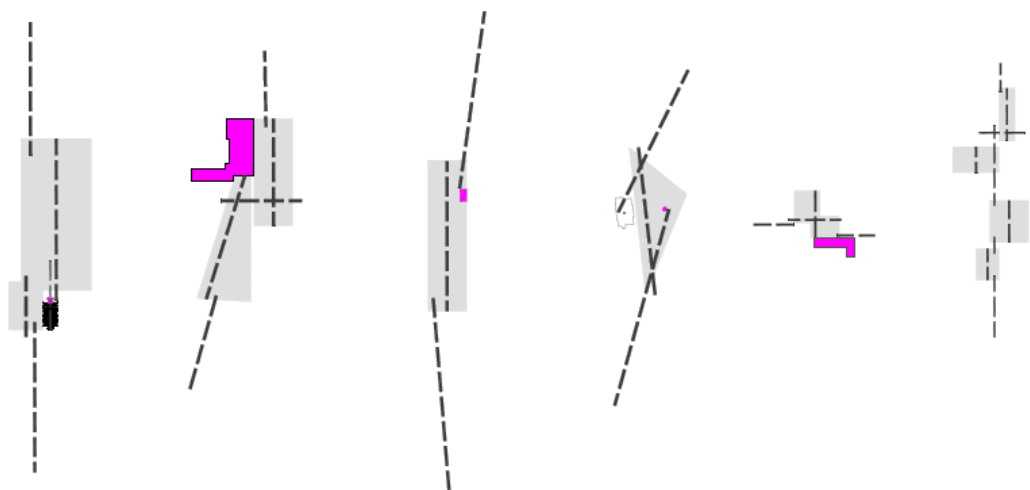
Idomus ir išskirtinis Kretingos charakteris sudomino, privertė įsigilinti į miesto erdvių subtilybes, dekonstruoti jų struktūrų principus ir pasukti būtent miesto audinio „dešifravimo“ keliu. Pasiūlymu pavadinimu „ŠIFRAS“ siekiama ne tik paviršutiniškai atpažinti urbanistinę miesto kalbą, bet ir jos išmokti, interpretacijos metodu kurti dialogą tarp seno ir naujo, tarp buvusio ir būsimo.

Sprendinys – istorinės ir šių dienų struktūros sintezė

Kretingai būdingos dviejų pagrindinių tipų viešosios urbanistinės erdvės:

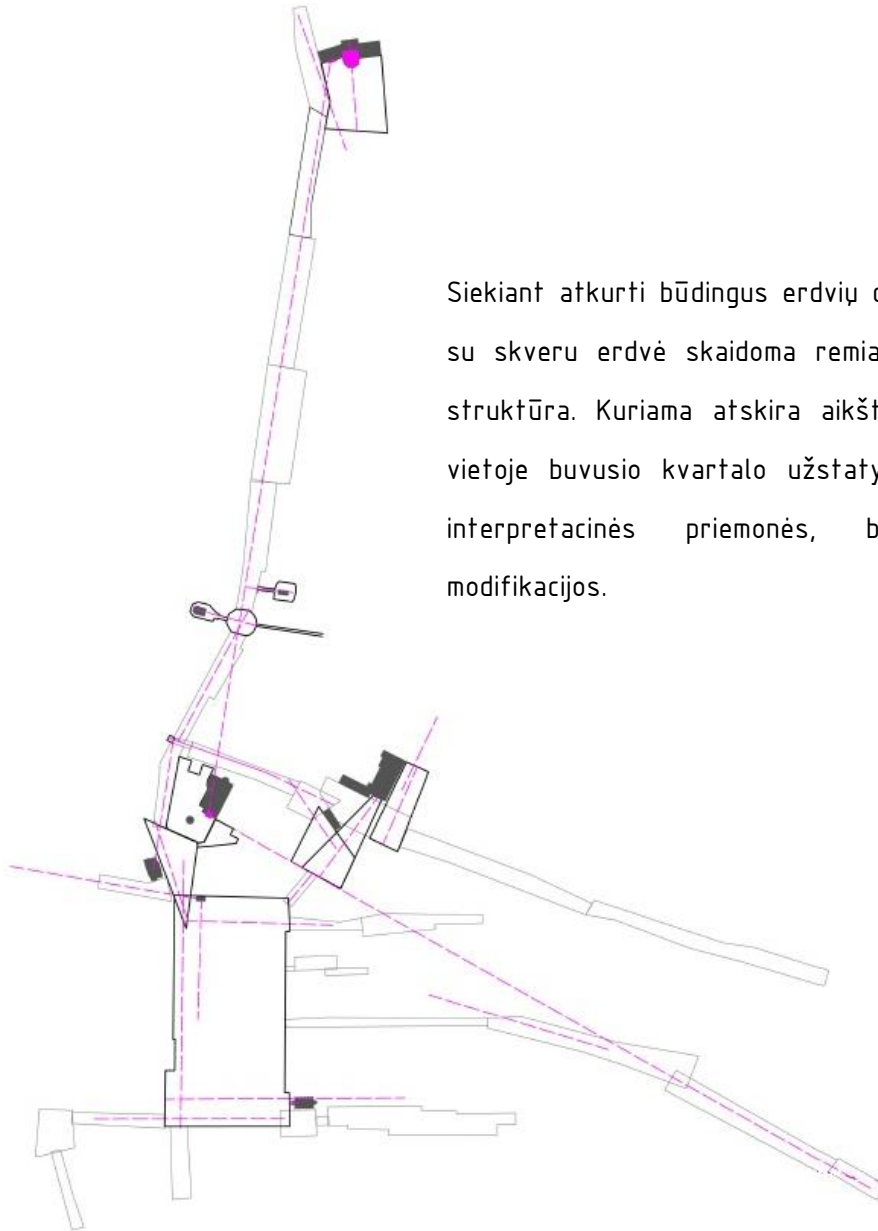
- 1) gamtinės – išsidėsčiusios gamtinių elementų – vandens pakrančių, reljefo – įtakoje, atviros, amorfinės, minkštos;
- 2) miestinės – geometrinės, ribojamos pastatų, tvorų, pagrįstos kompozicinio konstravimo principais, uždaros.

Nagrinėjama Rotušės aikštės su prieigomis teritorija yra centrinėje miesto dalyje, kuriai būdingos pastarojo tipo erdvės, išsidėsčiusios pagal istoriškai susiklosčiusį gatvių tinklą. Šios erdvės pasižymi bendrais kompoziciniais principais (*1 schema*): panašiu masteliu, kompozicinių ašių prastūmimu per erdves, erdvių formavimu svarbiuose ašių susikirtimo taškuose, bendramiestinių akcentų išdėstymu greta gatvių ašių, lokalių akcentų fiksavimu ties ašių lūžio taškais.

1 schema. Kretingai būdingos erdvės

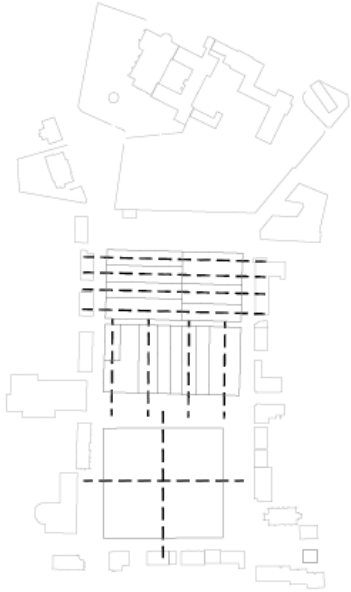
Istorinis miesto centras pasižymėjo aiškia struktūra. Tačiau šiandien kvartalų perimetru ribota taisyklinga aikštė prarado savo buvusius parametrus, svarbiausia miesto viešoji urbanistinė erdvė išskydo, tapo pernelyg didelė, neatitinkanti Kretingos centro erdvių mastelio (*2 schema*).

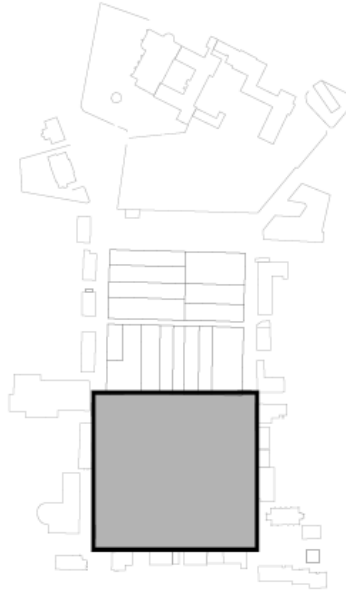
Siekiant atkurti būdingus erdvių dydžius, bendra Rotušės aikštės su skveru erdvė skaidoma remiantis istorine centro užstatymo struktūra. Kuriama atskira aikštės erdvė, o dabartinio skvero vietoje buvusio kvartalo užstatymo dvasiai atkurti naudojamos interpretacinės priemonės, būdingas skaidymas, reljefo modifikacijos.

2schema. Erdvinė struktūra

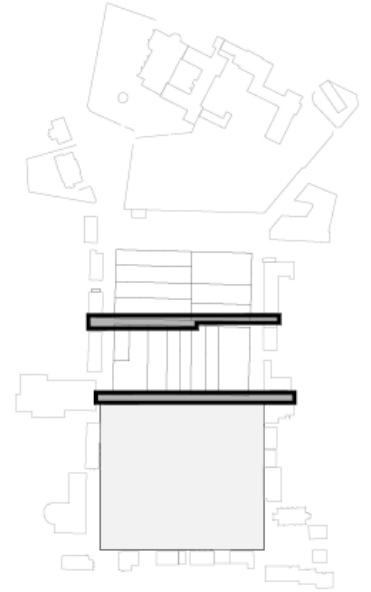
Naujai formuojamose erdvėse kuriama struktūra, paremta ne tik svarbiausiomis Kretingos gatvių, bet ir kamerinėmis erdvėmis: vidiniais kiemais, skersiniais praėjimais kvartaluose. Siekiama sukurti erdvių hierarchiją: jungti atviresnes ir uždaresnes erdves. Greta pagrindinių erdvių skveruose formuojamos mažesnės, ne taip intensyviai praeinamas erdvės su atskirais traukos objektais jų viduje. Toliau pateikiami erdvių konstravimo bei formantų kūrimo principai.

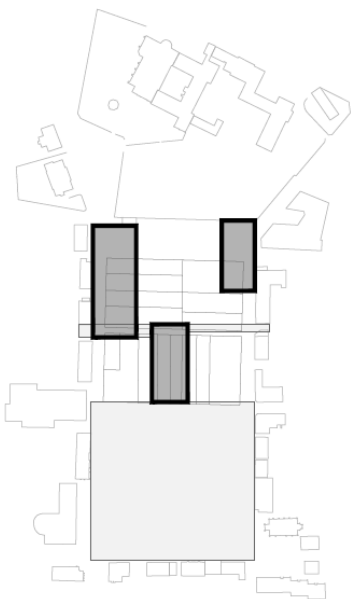
Istorinių sklypų charakteris, pagrindinės veikimo kryptys

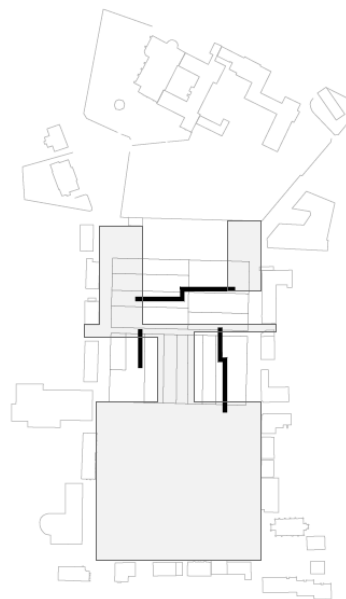
Struktūros modifikavimas – aikštės erdvės atskyrimas pagal istoriškai susiklosčiusį stačiakampį jungčių tinklą

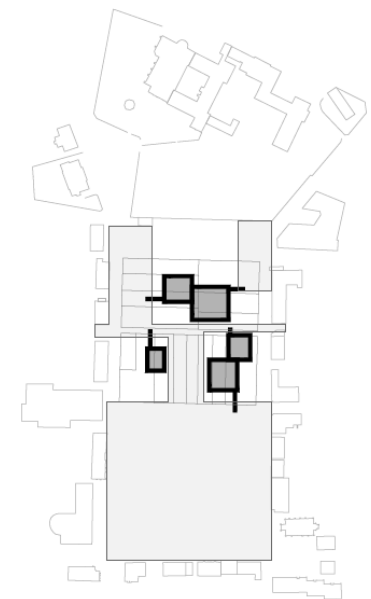
Istorinių skersinių ryšių perkėlimas į esamą situaciją

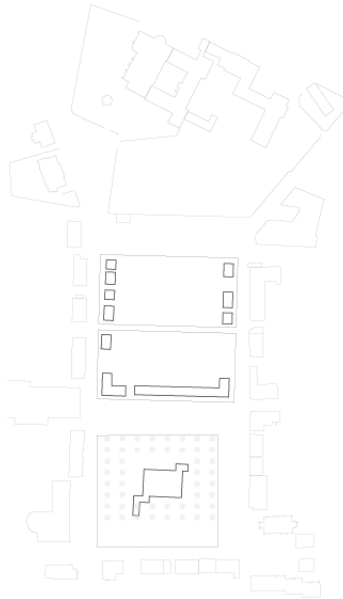
Esamos erdvinės gatvių struktūros pratęsimas: kuriamos erdvės skvero teritorijoje

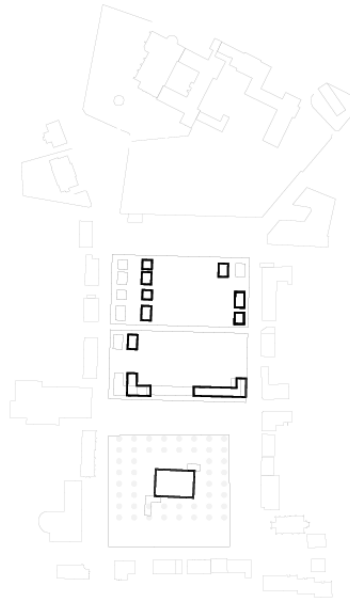
Istorinių sklypų krypčių įprasminimas vidinėmis jungtimis tarp kuriamų erdvių

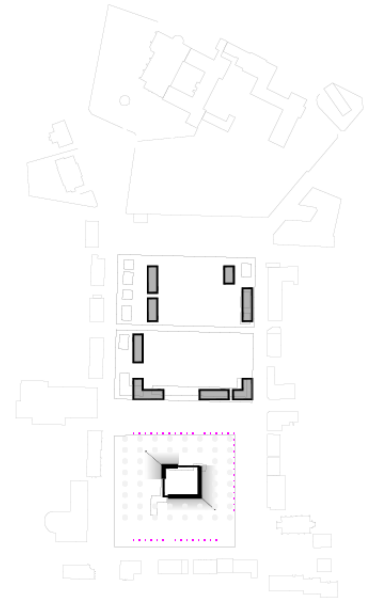
Vidinių gretimų kvartalų erdvių tęsiniai naujoje struktūroje: lokalių erdvių kūrimas

Istorinis užstatymas: aikštė su pastatu centre, skvero teritorijoje – perimetrinis užstatymas

Istorinės užstatymo struktūros deformavimas pagal siūlomą erdvių sistemą

Naujų erdvių formantų kūrimas apjungiant istorinio užstatymo fragmentus

Aikštė

Aikštė formuojama pagal istorinį modelį – erdvė su objektu viduryje. Tik šiandien šis objektas įprasminamas kaip įgilinta vidinė erdvė, nužyminti čia buvusių ir kitusių laikui bėgant visuomenei svarbių statinių vietą. Ši erdvė kontrastuoja su išoriniu link centro pakeltu aikštės plokštumos reljefu, tokiu būdu sustiprinamas gylio bei uždarumo jspūdis, asociacijos su pastato vidaus erdvėmis. Siekiant sukurti semantinį ryšį su buvusiu užstatymu aikštės centre demonstruojami atidengti pamatai, o pakelto reljefo briaunose paviršiai pritaikomi tiek istorinei medžiagai eksponuoti, tiek laikinoms parodoms rengti. Aikštės švari, reprezentacinė erdvė gali būti pritaikyta svarbių įvykių paminėjimui, koncertams, mugėms, prekystalius dėstant ratu apie įžemintą erdvę.

Skveras

Skvero erdvė formuojama pritaikant smulkių erdvių mastelį. Erdvės skaidomas keliais lygmenimis:

- 1) bendrosios (gatvių erdvių tęsiniai), grįstos kieta danga (akmens plytelės);
- 2) vidinės, minkštesnės dangos (skalda), pritaikomos specifiniam panaudojimui pagal amžiaus grupes (vaikų žaidimų aikštelė, senjorų rekreacinė erdvė, aktyvaus laisvalaikio erdvė);
- 3) gamtinės, veja apželdintos pasyvaus laisvalaikio zonos.

Ribas tarp erdvių kuriamos per landšafto aukščių modifikacijas. Atkartojant buvusių pastatų struktūrą, kuriami žali, gatvės bei vidinių erdvių ribas formuojantys segmentai. Šie apželdinti elementai

(1-1.4m aukščio) kuria vizualines ribas, semantizuoja buvusį užstatymą, liauna vertikali augmenija (pavyzdžiui, smilgos) – savotiška stogų interpretacija. Greta besitęsiančios veja apželdintos plokštumos (0.45-0.50m. aukščio) – pievos segmentai, skirti bendram naudojimui. Ant jų juostomis dėstomi kietos dangos (mediena, betonas) elementai pritaikomi žmonių reikmėms: suoliukai, poilsio zonos. Pakeltas urbanizuotos gamtos plokštumas su bendrosiomis erdvėmis jungia mišri betono-vejos danga. Pasirinkta tarpinė medžiaga yra kartu patogi žmonių judėjimui bei vizualiai apjungianti skirtingus elementus. Pakelti paviršiai, dangos ir naujai sodinamos medžių juostos atskiria uždaresnes erdves nuo bendrųjų erdvių, kuria vizualinę bei funkcinę įvairovę.

Jungtis

Aikštės erdvę su skvero erdve apjungia ašis, ties kuria išdėstomi akcentai, leidžiantys lengviau orientuotis erdvėje, kuriantys Kretingai būdingą erdvių kompoziciją. Skvere esantis paminklas paliekamas esamoje vietoje, ant jo ašies siūlomas fontanas su vertikalia lokalia dominante, kaip pagrindinis orientyras judant iš šiaurės pusės Vilniaus gatvės į skverą. Aikštėje esantis paminklas perkeliamas arčiau skvero siekiant išlaikyti panašią erdvės dinamiką judant minėtąja ašimi. Ašį užbaigia po stiklu eksponuojami buvusių aikštės pastatų pamatai.

Susisiekimas

Siūlomas plėtoti dviračių takų tinklas apjuosiant tvarkomą teritoriją bei kuriant jungtis su kitomis traukos potencialą turinčiomis teritorijomis (Pastauninko parku, Sala, Žvyrduobe). Numatoma dviračių saugojimo aikštelė tarp aikštės ir skvero iš Vilniaus gatvės pusės.

Pėsčiųjų judėjimui užtikrinti kuriami išilginiai bei skersiniai ryšiai per tvarkomą teritoriją. Užtikrinamas autobusų stotelių bei svarbių objektų pasiekiamumas.

Paliekamos automobilių stovėjimo aikštelių įrengimo aikštės teritorijoje galimybės, tačiau aikštės kompozicija neskaidoma skirtingomis dangomis. Kuriamas vientisa plokštuma, pritaikyta tiek žmonių, tiek ir transporto judėjimui. Transporto judėjimo ribos nužymimos siūlomu elementu – 50x50x50cm matmenų kubeliais – kuris tiek kurtų vizualinę ribą, tiek būtų pritaikomas funkciškai (pavyzdžiui, galimybė naudoti elementą sėdėjimui)